

DEBRECZENI LAPOK

ELŐFIZETÉSI-ÁR.

Egész évre 2 frt
Fél évre 1 „
Vidékre egész évre 40 krajzárral több.

Hirdetés árak díjszabás szerint. — Nyilttér sora 20 kr.

Felelős szerkesztő:

SCHWARZ I. IMRE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Debreczen, Miklós-utca sarkán 1904 szám.
Minden e lap szellemi, vagy anyagi részét illető küldemény
ide intézendő.

A DEBRECZENI LAPOK megjelenik minden vasárnap.

Egyes szám ára 4 kr. Kapható minden tészedében

A mezőgazdaság.

Tagadhatatlan, hogy mi még mindig földmivelő államot képezünk. A lakosság óriási része vagy a saját földjéből él, vagy legalább a más földjének munkálásából.

A földmivelő államokat rendszerint a nép jóléte, gazdagsága, gond nélkülisége jellemzi. S mit tapasztalunk ebben az országban? Daczára kifejlett mezőgazdaságunknak, földbirtokosaink és gazdáink a legnagyobb küzdelmet folytatják a létfenntartással és birtokaik vagy kevés földjeik épségben tartásáért.

Ugyan nézzük, kutassuk, hogy miben lelheti ez magyarázatát. Az ország érdekeire nézve ily fontos kérdést tiszta világitásba kell helyezni, hogy tudva legyen a baj és feltalálathassék az orvosság. Földbirtokosaink tönkre mennek, elszegényednek, földjeik apródonként megcsunkulnak, a pár holdas paraszt gazdák pedig, a kik ma saját földjüket művelik, holnap már napszámra járnak művelni a más birtokát, hogy esa-

ládjukkal, úgy a hogy megélhesenek.

Talán a mi gazdasági rendszerünkben van a hiába? Oh nem! A versenyképesség tekintetében ez a rendszer messze felül áll sok más államén és mezőgazdaságunk magas színvonalát bámulattal ismerte csak most legutóbb is az egész világ, látván, a mit kiállításunkon produkáltunk. Más itt a baj, az általános rossz viszonyok átkát nyögjük.

Értjük a rossz viszonyok alatt először is az ország pénz- és hitelintézeteink mai pénzügyi helyzetét. A pénz megdrágult, mert a készpénz folytonosan fogyóban van. Vidéki takarékpénztáraink, bankjaink, hitelintézeteink nem rendelkeznek annyi tőkével, hogy a gazdaközönység sürgős hiteligenyeit kielégítsék. A benyújtott hitellevelek, váltólapok nagy részét pénzhányból, kényszerűségből löki vissza mindenütt a bíráló bizottság, mely ugyanazok a feleknek szívesen megszavazná a pár száz forintos kölcsönt, ha ez a paraszt gazdának kell, — a pár ezer

forintot, ha a földbirtokos kéri. De a hol nincs, ott ne keress. — Ekkor azután vagy oly uton segít magán, mely a helyzetén csak rosszabbat, eladja előre termését, gabonáját, kölcsönt vesz beváltandó dohányára és így olcsó árban adja el úgy szólván egész jövő évi termését, — vagy egy nagyobb fővárosi pénzügyintézethez fordul, mely azonban nem ismeri a telekkönyvet és bármily kicsi is az a kölcsön, betábláztatja a földre, mely által újra csak költségek nehezdednek a gazdára, ki nek mindenek felett olcsó hitelre volna szüksége.

Nagy baj az is, hogy a vidéki intézetek, a pénz drágasága folytán ha már adnak is kölcsönt; magas százalékra adják. Kiss összegeknél 7—8%-ot fizet a gazda, sőt nagyobb összegeknél is elfizet 6½%-ot a földbirtokos. Öt százalékos kölcsönt váltóra, vagy záloglevélre nem ismernek vidéki intézeteink és földbirtokosaink.

Ezt azonban nem esodáljuk és nem is azért hoztuk fel, mintha szemére

A »DEBRECZENI LAPOK« TÁRGZÁJA

Dal.

Tudod-e . . .

Tudja-e a nyíló róza,
Hogy oly édes illata?
Tudja-e az esti csillag,
Hogy oly fényes sugara?
Tudja-e a harmatos lomb,
Hogy suttogó levele,
— Mikor kél a piros hajnal, —
Gyémántokkal van tele? . . .

Tudod-e, hogy lehelleded,
Mint az illat, mámorit?
Tudod-e, hogy csillag szemed
Sötét éjre fényt borít?
Tudod-e, hogy bibor ajkad
Nevet, mint a gerlicze?
Hogy szívemet rabba tetted . . .
Mondd leányka! . . tudod-e? . . .

Lantos.

Modern barátság.

— A „Debreczeni Lapok“ eredeti tárczája. —

Az iskolában ismerkedtek meg, hol egymás mellé kerültek a padban. Mikor aztán Feri otthon mesélt az új szomszédjáról és elmondta azt is, hogy Guszti apja magasabb rangu hivatalnok, Feri szülei a lelkére kötötték, hogy legyen nyájas e fiuhoz és szerezzék meg a barátságát. Mert Feri apja egy vállalkozó üzletember, ismerte Guszti apját már hirtől és remélte, hogy a gyermekek barátsága révén a szülők is közelebbi viszonyba jönnék.

Igy kezdődött az a híres barátság, melynek egy negyedszázadon át kellett tartania.

A szülék számitása nemsokára bevált Feri szülei meghitták Gusztit a gyermek bálra, melyet évenként rendezni szoktak Guszti szülei viszont meghitták Ferit egy délutáni mulatságra, s ez alkalommal a szülők is bensőbben érintkeztek. A két férfi hamar átlátta, mennyit használhat egyik a másikkal, a gazdag bankár a magasrangu, de szegény hivatalnok, ez utóbbi viszont időszerű információval és befolyásával a merész spekulánsnak.

Ha a szülők közti viszonyoknak volt is némi korrupciós ize, a gyermekek barátsága azonban ártatlan volt és tiszta, s valóban a

szivből látszott fakadni. Guszti kettejük közül a tehetségesebb volt és lehetőség szerint a tanuláshoz is segítségére volt Ferinek, mi azonban nem akadályozta, hogy ez gyenge tanuló létére csakis protekció útján mehetett keresztül az érettségig.

Az önkéntesi évet szintén együtt szolgálták, ugyanabban az ezredben, ugyabban a században. Itt viszonyukban már némi fordulat állt be. Feri, kit hazulról bőven láttak el, pénzt kölcsönzött Gusztinak, ki viszont Ferinek tehetsége szerint a szolgálat terheit könnyítette. Guszti azonban, ki rendkívül élénk eszű volt és szeretett vitatkozni, csak nehezen fért össze bajtársaival, míg Feri soha senkivel sem tüzött össze és általános rokonszenvnek örvendett. Guszti azonban nem fojthatta vissza azt a felvilágosító megjegyzést, hogy ez a rokonszenv inkább Feri telt pénztárczájának s az általa rendezett kedélyes dáridózásoknak szól. Ekkor villant fel Feri agyában az a gondolat, melynek azonban még nem mert kifejezést adni; hogy annak a Gusztinak a szeretetreméltóság nem épen az erősebb oldala.

Mikor mindketten letették a tisztvi vizgát és visszavonultak a polgári életbe, Guszti hivatalba lépett, míg Feri az apja üzletében foglalt helyet. De azért találkoztak minden áldott nap és lelkiismeretesen elmondták egymásnak napi élményeiket. Mikor aztán politi-

akarnók hányani a vidéki pénzügyintézeteknek, melyek maguk is megszenvedik az általános pénzügyi szükségletet. Mert hiszen e bankok mindaddig nyújtottak hitelt, míg volt miből; ezt bizonyítja az is, hogy egy 100.000 forintos alaptőkével bíró részvénytársaságnak rendszerint egy milliót képvisel a váltótárczája. Az aláírók a kamatokat fizetik, de a váltókat a lejáratkor tőkötörlesztés nélkül egyszerűen becserelelik. Ez is végtelen nagy hiba. A vidéki pénzügyintézeteknek kivétel nélkül be kellene hozniok azt a néhány helyen már kipróbált újítást, hogy egy-egy váltó lejáratkor nemcsak az ujalagos kamat megfizetése legyen elegendő az új váltó elfogadására, hanem például a tőkének 5—10 százalékos törlesztése is. A gazdaközönség, különösen ha kisebb kölcsönt kér, rövid lejáratú váltókra szokta azt megkapni. Ha már most ezt a tőkötörlesztést behoznák, akkor egy 3 hónapi lejáratú benyújtott váltóból, ha egy évben négyszer is prolongálnák, lemenne ez év alatt a tőke 20—40 százalékja. Kis részletekben, 5—10%-ként pedig elbirná ezt a gazda. Így a bank váltótárczája kisebbednék, készpénze növekednék és kielégíthetné a hitelképes új hitelkeresőket.

De valljuk be a legszomorubb valóságot, hogy földjeink igyis mértéken túl vannak terhelve adósságokkal, sőt számtalan földbirtok már értékén túl van megterhelve. Így azután bármily hasznot hozzon a birtok; az adósság kamata a jövedelmet felemészti és tulajdonosának egész évi fáradsága hiába való volt, mert még

a teher-tőke sem kisebbedik. Azután meg jön egy rossz termés, vagy pedig a termények értéke leszáll, vagy nincs mit eladni, vagy nincs alkalmas vevő és a kamatok fizetetlenül maradnak. Mi ennek a következménye? Megütik a dobot a birtok felett és az, aki a gazdaságnál egyébhez nem ért családjával koldulni mehet.

Ez ellen is orvoslást kellene találni. Alakulni a kellene a fővárosban egy országos pénzügyintézetnek, vagy a vidéken minden megyében léteznie kellene egy-egy olyan pénzügyintézetnek, mely elegendő tőkével rendelkezik arra, hogy egy-egy ilyen birtokos adósságát a pénzügyintézet javára összegyűjtve, ötven vagy negyven évi amortizációval fizetné meg az adós által, ki ezt elbirná viselni; a minden évben ötven vagy negyven éven át egyenlő mértékben fizetendő összeg nem volna teher reá nézve és kötelezettségeinek teljesítése után is maradna tőkéje, gazdaságának és családjának fentartására.

A legközelebbi időkben a pénzügyintézeteknek feladatai közé tartozik a mezőgazdák és a földbirtokosok nyomasztó helyzetének orvoslása a közös műveletek útján. A kinek olesó hitelre van szüksége és erre a hitelre jó, annak azt meg kell kapnia, nehogyelőre el kelljen olesó pénzen vesztegetnie jövő évi termését; a kinek adóssága nagy, de földje olyan értéket képvisel, hogy, ha az adósság amortizáció útján eszközöltetnének, a föld elég biztosítékot képvisel: annak érdekében keresztül kell vinni az amortizációt; a mi pedig általában a hitelnyújtást illeti, le-

gyen arra is gondja a bankoknak, hogy ne adjanak a birtokokra azok értékén felül kölcsönöket, mert ennek következményeit az összes gazdák kénytelenek elszenvedni.

Mezőgazdagságunknak életérdeke, hogy a birtokos osztály vagyoni pusztulását és elszegényedését minden erőnkkel megakadályozzuk,

A protekció.

Századunkat, mely már a vége felé siet, általában a fölvilágosodás századának szoktuk nevezni. Pedig beh sok árnyoldala van melyek sehogy sem illenek bele a fölvilágosodottság keretébe. Ezuttal csak egy ilyen árnyoldaról akarok megemlékezni, mely valóban rákfené gyanánt élőködik különösen magyar társadalmi életünk amugy is beteges testén. A protekcióról akarok szólni, mely valódi zsarnoki hatalommal uralkodik közöttünk.

A protekciót úgy tekintem, mint asylymát azoknak, kik vagyon és szelemi erő hiányában jövedelmes hivatalok elnyerése által akarják mindkét rendben a foglalkozásaikat megszüntetni Tisztes ösöktől nagy nevet örökölték, vagyon is maradt rájuk annyi-amennyi, de a műveltség s a hivatalra rátermettség feltételeit nem szerezték meg, s követelik, hogy ők legyenek azután is, miután a vagyonok végére jutottak, a szelemi honorációk között az első helyen ülők.

A hivatalok az ő számokra vannak első sorban. Pedig ők maguk fáznak legjobban a hivatalos óráktól. De hát élni csak kell, belenyugosznak, nagy hivatalt kapnak, — a kötelesség csak masodrendű dolog, — ott az alantasabb tisztvisező, hadd dolgozzék az! Ő a született ur, majd csak aláírja az elvégzett dolgokról szóló jelentést.

A ki figyelemmel kíséri magyar társadalmi életünk jelenségeit, az lépten nyomon rátalál a protekció szűle alakokra.

Pedig ez halálos ellensége a haladásnak. Mert ez útjában áll az érdemnek, az igazi ambícióknak — a legtisztelietreméltóbb s legnemesebb törekvéseknek. Ugyan ki az a nyugodt kedélyű ember, kit föl ne háborítana az oktalan mellőztetés, melyet egy hozzá nem is hasonlítható egyén miatt szenved! . . . Nincs ilyen, — de nem is lehet, mert az önérzet kihalását is jelezni az ilyennek létele.

— Köszönöm, nem szeretem a szivarjaidat, nem izlenek.

Meleg nyári estén történt, a levegő szinte fojtó volt.

— Első ízben történik, hogy szivarjaim felől panaszok, felelte Feri, szivartárczáját becsukva.

— Talán úgy találok, hogy rendszeren nagyon sokat szívok el belőlük? kérdezte Guszti éles hangon.

— Nem, viszonzott a másik. Azt nem mondom . . .

Egyideig némán maradtak. Nehány perc múlva Guszti felszólt:

— Váld be, hogy sokszor gondolsz arra a néhány ezer forintodra és mint afféle okos üzletember, azt mondogd magadban, hogy elég hosszú ideje tartozom vele . . .

— Azt hiszem, sohasem fejeztem olyast, a mi ilyen föltevésre jogot adhatna . . .

— Kifejeztél! ? mintha egyáltalán képes volnál, valamit kifejezni! veté közbe Guszti lenézően. Külömben is, ha lezárnók számadásainkat, nem tudom melyikünk maradna tartozásban. Ha olyan füledt a levegő mint most akkor van a hónom alatt egy kis barométer, mely emlékeztetembe hozza, hogy életemet kockáztattam miattad . . . Aztán elröbölt tőlem azt az egyetlen nőt, a kit valaha szerettem . . . Ugy hiszem ez felér a te rongyos pár ezer forintoddal?

— De, részemről legalább, sohasem tet-

kai nézeteket is kezdtek vallani, élesebben rajzolódtak a köztük létező ellentét, mi azonban korántsem gátolta barátságuk fentartását.

Egyszer csak elérkezett az ideje, hogy Feri házasodjék. Szerencsétlenségére (vagy talán szerencsésére?) megakadályozta szándékát Guszti: kellemetlen titkokat tárt fel a kiválasztott leány és családja múltjából. Nem lehetett megtudni, hogy honnan ered mindez a pletyka, de számolni kellett vele. Feri nem vette el a leányt, pedig ez szép is volt, gazdag is.

Gusztinak viszonya volt egy hajdani modellel, egy rendkívül szép leánynyal. Ez a leány beleszeretett Feribe (vagy talán csak a pénzébe?) Miután modern leány volt, ki sokat olvasott és Ibsen Nórját ismerte, nem akarta Gusztit csak úgy megcsalni, titokban; helyesebbnek tartotta neki bevallani szive vonzalmát Feri iránt, hadd legyen bíró kettőjük közül. Guszti nagyon szerette a leányt, de mégis sokkal büszkébb volt, hogy a viszonzásért csak felével érje be. Atengedte hát a leányt egészen Ferinek, ki azonban hamar meguntta és elhagyta.

A két fiatal ember még mindig úgy érezte, hogy a köztük fennálló kötelék sokkal becsesebb és régiebb, semhogy ilyesmiért szétszakítanák. Ez kész szerencse volt Gusztira: csakhamar abba a helyzetbe jutott, hogy Ferire kellett támaszkodnia, ki néhány ezer fo-

rinttal igen kényes helyzetből szabadította ki. Guszti a maga részéről ezt meghálálta, a mennyiben Ferinek egy lovagias ügyét ügyesen a magáévá tette, s helyette olyan kardvágást kapott, hogy hónapokon keresztül betegágyban sinylotte.

Feri nemsokáig örülhetett barátja fölépültén; gyöngéden szeretett édes anyja meghalt, s ez mindennél mélyebben sújtotta. Guszti azóta vele töltötte az estéket: vigasztalagatta, bizonyitgatta, hogy a halál az életnek csak egy változása, és hogy ellene felázadni nem méltó az értelmesebb egyénhez. Viszont Gusztit a vigasztalás irgalmas cselekedete közepett lesújtotta egy dráma, mely saját családjában játszódott le, s mely arra kényszerítette nővérét, hogy férjétől elváljon. Most Feri követett el minden lehetőt a maga részéről, hogy nemcsak összeköttetésénél fogva a válást siettesse, hanem hogy a szegény nőt valami jó állásba juttassa.

Ily formán folytatódott ez a gyermek-kori barátság.

Egy este együtt vacsoráltak egy vendéglőben és beszélgetésük olyan volt, mint többnyire; hosszú szóáradat Guszti részéről és merész állítások, melyekre Feri csak rövid és bátorlalan ellenvetéseket kockáztatott. Mikor a fekete kávéval tartottak, Feri kinyitotta szivartárczáját és odatartotta Gusztinak, ki visszautasító mozdulattal azt mondta:

Az bizonyos mértékű t. i. ha egyenlő egyéneknek s nya szerint az lebb áll. De Természetesne apa saját kitű más kitűnő fér társadalmi hi helyezük a ez napirenden

Addig a beteges lesz, főnnáll. Küzde érdem. Minden elismerést: ezt le fog járni. C

A sárkán s marása nem

Protekció nemzet szám ajándéka leen készíteni. A társadalom e fog elmaradni.

* Egyházi czeni egyházm egyház épületét gyűlését D á N a d á n y i M D á v i d h á z N a d á n y i M lést, a mélyne lentések és eg Azután az egy be a szavazat György, Gy u Ferencz és F i g o k u l s B i b b o l c s p ó t t a g o l s z á m a d á s á n á l, M i t r o v i c s r u l é k a i n a k i s b e n a z e s p e r e s v é n y t m e g a d t k ö l t s é g v e t é s é t f r t k i a d á s s a l é t o v á b b á a g y á 5 4 k r b e v é t e l l e m e g á l l a p i t o t t á l e g y o r s z á g o s e i n t é z e t f e l á l l í t á t e r r e v o n a t k o z ó d o l g o z t k i .

tem miatta s Feri.

Ujra szólt elgondolkoztak

Hosszabb dultak egymás ugyanaz a kifejezésük pil fejezése, a kéte fakadtak tőle:

— Mire g szerüleg halkit

— Hogy lassan. És te?

— Ugyan járt meg is m negyedszázad voltunk, hogy

— Igaz, b Még egy mintha csak m mást.

Hirtelen C

— Jó éjt vendéglőt.

— Pinczé tan, késével m lgy végz mely egy negy

Az bizonyos, hogy a protekció egy bizonyos mértékét lehetetlen meg nem engedni, t. i. ha egyenlő körülmények vannak egyenlő egyéneknek s a dolog természetes folyamánya szerint azt pártfogoljuk, ki hozzánk közelebb áll. De hát ez nem is okoz feltűnést. Természetesnek találja mindenki, hogy az apa saját kitűnő fiát első sorban pártfogolja más kitűnő férfiival szemben. Ez azonban már társadalmi hiba, ha az ostoba rokont elébe helyezzük a kitűnő idegennek!... Pedig ez napirenden lévő, megszokott dolog.

Ádigg a magyar társadalmi élet mindig beteges lesz, míg ez a protekciós hatalom fennáll. Küzdeni ez ellen: társadalmi erény s érdem. Minden téren az érdemeknek adni az elismerést: ezt ha teljesítjük a protekció kora le fog járni. Csak ne féljünk.

A sárkány fogakat csak ki kell törölni s marása nem lesz veszedelmes.

Protekció nélkül társadalmi élet a magyar nemzet számára: a huszadik század nagy ajándéka leend. De ezt magunknak kell előkészíteni. A ki arra hivatott, munkálja a társadalom e czélu haladását. Jutalma nem fog elmaradni.

Debreczeni hírek.

* **Egyházmegyei közgyűlés** A debreczeni egyházmegye e héten tartotta meg az egyház épületének tanácstermében tavaszi közgyűlését. **Dávidházy János** esperes és **Nádányi Miklós** főgondnok elnöklése alatt **Dávidházy János** esperes imája után **Nádányi Miklós** nyitotta meg a közgyűlést, a melynek első tárgyát a szokásos bejelentések és egyházkerületi értesítések képezte. Azután az egyházkerületi képviselőkre adták be a szavazatokat s megválasztották **Szele György**, **Gyula** László jegyházi, **Nagy Ferencz** és **Fráter Barna** világi rendes tagokul s **Biber József**, **Szunyogh Szaboles** póttagokul. A gyámintézeti tartozások számadásánál, azt a határozatot hozták hogy **Mitrovics Gyula** lelkészt 1895-ik évi járulékaiknak is befizetésére hívták fel; különben az esperesnek és számvevőnek a felmentvényt megadták. Ezután az egyházmegye költségvetését 1581 frt 90 kr bevétellel. 1495 frt kiadással és 86 frt 90 kr maradvánnyal, továbbá a gyámintézet költségvetését 5597 frt 54 kr bevétellel és 6098 frt 26 kr. kiadással megállapították. Az érmelléki egyházmegye egy országos ev. református lelkészi nyugdíj intézet felállításának szükségét mondotta ki s erre vonatkozólag egy részletes munkálattal is dolgozott ki.

tem miatta szemrehányást, soha! kiáltotta Feri.

Ujra szóvalanul maradtak. Mindaketen elgondolkoztak.

Hosszabb idő múlva szinte egyszerre fordultak egymás felé. Feri [révedező szemében ugyanaz a kifejezés tükröződött, mint Guszti szkeptikus pillantásában: a csodálkozás kifejezése, a kétely, az ironia; majd hogy nevetve fakadtak tőle:

— Mire gondolsz? kérdezte Guszti, ösztönyszerűleg halkítva beszédjét.

— Hogy mire gondolok? felelte Feri lassan. És te?

— Ugyanarra, a mire te... és mindjárt meg is mondom. Azt hiszem, hogy egy negyedszázad óta egymásnak csak terhére voltunk, hogy soha ki nem állhattuk egymást.

— Igaz, bölíntgatott Feri egyszerűen.

Még egy pillantást váltottak, fürkészve, mintha csak most ismerték volna meg egymást.

Hirtelen Guszti felkelt.

— Jó éjt! mondta, s ezzel elhagyta a vendéglőt.

— Pinczér, fizetni! mondta Feri nyugodtan, késével megcsendítve poharát.

Igy végződött az a híres barátság, a mely egy negyedszázadot tartott.

—Ami—

* **Négyezer forint az ev. ref. egyháznak.** Néhai Szotyori Nagy Károly volt debreczeni ev. ref. énekvezér, az országos híri orgona-művész, akinek halála oly érzékenyen sújtotta az ország zene-világát s különösebben a debreczeni közönséget az ev. ref. egyházzal nem feledkezett meg utolsó óráiban s a mely egyháznak oly sok szolgálatot tett életében 4000 frtot azaz 8000 koronát hagyományozott.

* **A közigazgatási bizottság ülése.** A városi közigazgatási bizottság áprilisi ülésén felolvasott jelentésekből, melyek a múlt hónapra vonatkoznak a következő főbb adatokat emeljük ki: A rendőrség 132 egyént tartóztatott le, a tolonczok száma 81 volt. Iparigazolványt 36 egyén kapott s munkakönyv 68 drb ideiglenes igazolvány 3 drb, adatott ki. A katonaság létszáma volt 1264 közöshadseregbeli 161 lóval, 1419 honvéd 347 lóval. A lakosság állami adó fejében befizetett 17902 frtot. 6½ %-os pótdobban 2345 frtot és 1541 frt utadót. A tanfelügyelő jelentése az áprilisben végzett iskolalátogatásokról számol be. A csapókerti iskolában a tanítás sikere meglepő. Ez iskolából 50 gyermek kiszorult. A csapókertben Mórész telepen levő 260—280 tanköteles számára még két új tanterem és két új tanító mulhatatlanul szükséges. Az új tanteremek a most épült iskola telkén még kényelmesen elhelyezhetők. Sürgős a gyermekmenedékház építése is. A t. főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot az előző hónapéhoz képest kedvezőlenebb volt. Különféle betegségek 13 halált okoztak. Született márcziusban 169 ref. 2 ág. ev. 36. róm. kath. 8. gör. kath. 21 izr. összesen 235 gyermek. Meghalt pedig 121 ev. ref. 1 ág. ev. 33 r. kath. 3 gör. kath. 9. izr. Együtt 167 egyén. Házasságra lépett 28 pár ev. ref. 3 pár róm. kath. 5 pár izr. és 8 pár vegyes vallásu jegyes. A pénzügyigazgató jelenté, hogy egyenes adó 21746 (hátralék 199571 frt.) bélyegjövődék 20152, jogilleték 15641, dohányjövődék 54754, határvám 5961, fogyasztási és italadó 34182 frt. folyt be.

Földi ünnep Hadházon.

Hajdu-Hadházon kedden leplezték le Földi Jánosnak, a természetrajz magyar nyelven való tanítása uttörőjének sarkóvét és emléktábláját. Halálának kedden 96-ik évfordulója volt. A tudományos Akadémiát **Encz Géza** egyetemi rektor, a Kisfaludy-társaságot **Jakab Ödön** képviselte. Debreczenből a Csokonai-kör tagjai, a város, a megye küldöttei utaztak a hadházi ünnepélyre. Ott volt különben a közel vidék minden községe és városának képviselője. A vonat megérkezése után a temetőbe vonult az ünneplő közönség. Vastráccsal körülkerítve áll itt a homokkőből készült, pyramis alakú sarkó. „Dr. Földi János 1755—1801.“ felirással. **Weisz P. Rémy** István, az ünnepély elnöke megnyitó beszédében ismertette az emlékkő keletkezésének történetét. Majd **Géressy Kálmán**, a debreczeni Csokonai kör küldötte méltatta Földi uttörő érdemeit. Ezután **Encz Géza**, a tudományos Akadémia, **Komlóssy Arthur** pedig a debreczeni Csokonai kör babérkoszoruját helyezték a sarkóra. A hadházi dalegyetel által előadott Himnusz után **Szabó Lajos** ev. ref. lelkész mondott szép imát. Majd **Hadházi István** főbíró a város, **Szabó Zsigmond** főgondnok az egyház nevében átvették az emlékkövet. Az ünnepély második része Földi volt lakóházánál folyt le, hol az emléktáblát leplezték le. **Simon Károly** alkalmi beszéde és **Benedek János** gyönyörű alkalmi ódájának elszavalása után az ünnepély a nagyvendéglőben rendezett impozáns bankettel véget ért.

Vidéki hírek.

× **A sorozás Hajdu-Szoboszlón.** Országsszerte nagyban folynak az ujonczozások s vármegyénkben is megkezdették azt már. Legközelebb Hajdu-Szoboszlón tartják meg a fősorozást és pedig április hó 15, 21 és 22-ik napján. A sorozásnál polgári részről Kovács Gyula ottani polgármester fog elnökölni.

× **Lezárt község.** Hajdu-Hadház községben a sertés vész ismételtelen vehemens erővel lépett fel s e miatt a községet és határát újból zár alá helyezték s erről átiratban értesítették Debreczen sz. királyi város hatóságát.

× **Schlauch biboros jubilleuma.** Schlauch biboros jubileumára nagyban folynak az előkészületek. Így a napokban nyújtják be száz törvényhatósági bizottsági tag által által aláírt indítványt, hogy Schlauch biborost Nagyvárad disz polgárává válasszák. A Budapesti újságírók egyesületének legutóbbi választmányi ülésén **Singer Zsigmond** azt javasolta, hogy az egyesület alkalmas módon fejezze ki hódolatát dr. Schlauch Lőrincz váradai biboros püspök iránt, ki május 2 án félszázados áldozási jubileumát ünnepli. A választmány **Cziklay Lajos** javaslatára elhatározta, hogy a jubileum napjára küldöttséget meneszt Nagyváradra a nagyérdemű egyházfejedelem üdvözlésére. A szigligeti társaság választmánya a napokban tart ülést, hogy tanácskozzék a felett, miként vegyen részt a jubileumon a társaság. A jubileumra számos előkelőség érkezik Nagyváradra. Így **Desewffy Sándor** csanádi püspök is jelen lesz az ünnepen.

× **Hóvihar Nyiregyházan.** Nyiregyházáról írják: Kedden nagy hőség uralkodott itten, melyet nagy égháboru követett, szerdán pedig hóvihar dühöngött.

× **Új posta.** A nagyvárad m. kir. posta és tárvirdaigazgatóság Nyiregyháza város vasuti állomásán „Nyiregyháza p. u.“ elnevezéssel f. év április hó 11-től postahivatalt léptetett életbe.

× **Kölcsey-tér Nagy Károlyban.** N. Károly város képviselőtestülete elhatározta, hogy a grófi park előtt levő teret, melyet **Kölcsey Ferencz** ült szobra diszit, a nagy hazafi nevére nevezi el.

A hat fölso.

Jó öreg **Hainczmann Jánosunk** nemesak jó falatokról, hanem folytonos közderültégeről is szokott gondoskodni, az ő jóízű, eredeti hecceleivel. Legnagyobb passziója abban állott, hogy naponkint ebéd után a kávéházban tartózkodó kereskedőknek órahosszat kibicézelve, valami tréfás fogással egymás ellen uszította a játékosokat.

Legsikerültebb stiklijé volt a következő: **Weisz**, egy szörnyű szóvalan, komoly, és becsületes kereskedő, tartlizott **Braun**, lármás höresökös kereskedővel; **Hainczmann János** pedig mint kibicz, rendes szokasa szerint, valamin mesterkedett. Egyszer csak kiszólitatta a játékosokat az udvarra s azalatt a játszma kártyába belesusztatott két idegen fölso, — ugy, hogy mire a játékosok folytatták a játékot, sejtelmük sem volt, hogy most már 6 felsővel kevernek.

Véletlenül **Weisz** kapott legelőször 4 felsőt, s egészen jó hiszemben kétszázat irt fel a táblájára.

Alig emelnek azonban még egy-kettőt, mikor **Braun** megveszi az 5-ik felsőt, s azon hiszemben, hogy mikor ő nála van a 4-ik felső, **Weisznak** nem lehet több, mint három, s így őt szándékosan megcsalta: hirtelen felugrik s **Weisz** táblájára mutatva, mérgesen ordítóz:

— Kitorúlni!

— Nem rossz, becsülelemre — mondá flegmatikusan a mit sem sejtő **Weisz** — mit törüljek ki, te bolond?

— Fogsz tüstént kitorúlni, te csaló, ami vagy?

— Evvel nekem nem imponálsz; előbb tudni akarom, hogy mit törüljek ki és mi okból?

— Én csak azt mondom neked, ha mindjárt, tüstént, azonnal nem törölsz ki, úgy éljek, hogy a fejedhöz vágom ezt a gyufát, — te svindler, zsaroló, fosztogató!

S ezzel Braum, már meg is ragadta a gyufatartót. — Hainezmann rögtön elinalt. — Weisz pedig flegmájából kikelve, ingerülten kezét emelt Braumra, e szavakkal:

— Akarsz egy pofont? Akkor mond mégegyszer, mi vagyok.

— En nem mondtam semmit. Én csak csupán szép szóval asztat kérdezem tőled, akarsz-e kitörülni, mert különben széthasítom a fejedet!

— Te én nekem? — Kiváncsi vagyok miért?

— Weisz, csak semmi vicezelődés én velem: utólszor mondom, kitörülni!

— Azt nem éri meg a te fejed.

— Nem törölsz ki?

— Nem.

— Még egyszer kérdelem; de vigyázz magadra!

— Most éppen jusz sem, mert látom, hogy kezdesz már fenyegetni.

— Aj, milyen egy pofon lesz az, — ha rögtön nem lesz kitörülve a család.

Szajkadj meg, te bolond kutya! Te mersz engem gyanúsítani?

— Weisz! Tanácsolom neked, mint kedves jó barátod; tüstént kitörülni, mert nem állok jól semmiért; értedted, te zsvány, te gyilkos?

Az összes kávéházi vendégek ekkor már körbe fogták a pörölköt, de senki sem tudta mi hozhatta össze a két jó barátot annyira, hogy már most komolyan készültek hajba kapni.

Szerencsájukra azonban az egyik kibic megnézi a kártyát, és fölfedezi benne a hat folsót.

Oriási hahota követte a fölfedezést. — Weisz és Braun ellenben röstelkedve összenéznek és mintha mi sem történt volna, egyszerűen kidobják a fölösleges két felsőt, megfordítják a táblákat, (le nem törülték) szó nélkül leülnek helyeikre és újra folytatják a játékot.

Weisz már javában kevert, mikor Braun tenyerével hirtelen a homlokára üt és keserű mosolyal dörmög magába:

Hainezman gánef!

Fidelio.

Ujdonságok.

— **Istenitisztelek.** Holnap vasárnap a debreczeni templomokban a következő sorrendben fognak isteni tisztelőt tartani: a református nagytemplomban: Dicsőfi József lelkész Kistemplomban: Szilágyi Imre s. lelkész, Kossuth-utcai vagy új templomban: Mitrovics Gyula lelkész, ispotály templomban: K. Tóth Kálmán. — A róm. kath. templomban reggel 9 órakor misét tart dr. Wolaffka Nándor püspök, fél 12 órakor Molnár Kálmán miséz. 7 órakor misét tart Hamernyik Sándor, szentbeszédet mond Molnár Kálmán, Délután litániát Kovács Márk, kereszténytanítást és rózsafüzér átutasságát dr. Wolaffka Nándor mond. — A lutheránus templomban délelőtt 10 órakor istenitiszteleket tart Materny Lajos lelkész, d. u. 3 órakor Geisztlinger Pál s. lelkész végzi az istenitiszteleket.

— **Presbyteri közgyűlés.** A helybeli ev. ref. presbyteriuma Némethy Lajos és Simonffy Imre kir. tanácsos, főgondnok elnöklése alatt közgyűlést tartott, meglehetősen érdeklődés mellett, különösen pedig azért, mert ez alkalommal töltötték be a számvevői állást a melyre mintegy tizen pályáztak. A közgyűlés megnyitása után Simonffy Imre kir. tan., elnök szomorodott szívvel jelentette a közgyűlésnek Sz. Nagy Károly énekvezér és zeneművész halálát, a mit a közgyűlés mély részvétellel vett tudomásul s emlékének jegyzőkönyvben leendő megőrkítését határozták el. A számvevői állásra a pályázók közül 33 szavazattal Kósa Barnát választották meg.

— **Új kórorvos.** A hajdu-bagosi megürült kórorvosi állásra pályázók közül, szöbbséggel dr. Kempf József debreczeni gyakorló orvost választották meg.

— **Verbőczy ünnepély.** Szombaton délután 5 órakor folyt le a város háza nagy tanácstermében az egyszerű, de lélekemelő Verbőczy ünnepély, melylyel a kegyelet adóját igyekezett leróni a jogakadémia ifjúsága, közelebből a jogász önképző kör, történelmünknek és a magyar jogirodalomnak századokra világitó nagy alakja, Verbőczy iránt. Az ünnepélyen kevés számu. de előkelő közönség jelent meg.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk özv. Kőrösi Borbély Jánosné szül. Némethy Sára csütörtökön 64 éves korában elhunyt. Temetése délután 3 órakor ment végbe. Halálát öt gyermeke és nagyszámu rokonság gyászolja. Béke hamvaira.

— **Sajtóügyi tárgyalás.** Újból szaporodott egygyel a debreczeni sajtóperek száma. A debreczeni királyi főügyészség ugyanis, mint sajtóügyi közbíró gelesi Biró Zoltán és Janda József ellen állam ellenes izgatás miatt sajtó ügyet tett folyamatba s e tárgyban a végtárgyalást a debreczeni törvényszék ma szombaton tartotta meg. Lapunk zártakor még folyt a tárgyalás.

— **A bejelentési hivatal ügyforgalma.** A múlt havi ügyforgalomról és tevékenységről szóló kimutatást összeállította a bejelentési hivatal s ezek szerint a múlt márczius hónapban 287 közigazgatási ügydarab és 61 kihágási ügydarab nyert elintéztést. Kiadatott 69 darab cselédkönyv, 8 darab igazoló jegy. Lakás és cselédváltozásokról tízegezer 201 drb bejelentési és kijelentési lap érkezett be s rövid uton 8926 esetben nyújtott szóbeli felvilágosítást a hivatal.

— **Csatorna építés.** Az alsó nyirvidéki vízlecsapoló társulat és a Berettyó vízszabályozó és ármentesítő társulat együttesen főcsatornát épít. A tervbe vett lecsapolási műveletek engedélyezése tárgyában Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán a következő határozatot hozta:

A vármegye közigazgatási bizottságának 1896. december hó 19-én tartott ülésében hozott határozatból kifolyólag 4701/96. sz. határozatot az abban foglalt egyéb rendelkezések érvénybe hagyásával a következőleg módosítom. 1. Az alsó nyirvidéki vízlecsapoló társulat és a Berettyó társulat közt kötött és felsőbb helyen megerősített egyezséget tudomásul veszem és ezen alapon a két társulatot a kék-kálló főcsatorna használatára (elmerült hozzájárulási kérdést megoldottnak tekintem). 2. Az alsó-nyirvidéki vízlecsapoló társulat hatásköre a biharmegyei Konyár község határára nem terjed ki s ez okból az ezen község határában tervezett és 4701/1896 számu határozatomban be foglalt munkálatok a Berettyó vízszabályozó társulat feladatát képezik. 3. A Berettyó társulat utasítatik, hogy a Konyár község határában tervezett csatornák engedélyezése iránt a lépéseket Biharmegye Alispánjánál haladéktalanul tegye meg. 4. A kék-kálló főcsatorna használati joga kiterjesztetik a Konyár község határában tervezett módosított vonalra is. 5. A munkálatok ezen határozat jogerőre emelkedése után kezdhetők meg. A pontokat indokolattal látta az alispán Rásó Gyula kir. tanácsos.

— **Eljegyzés.** Csáky Gizella urhölgyet, Csáky János vágóhídi igazgató kedves és művelt leányát vasárnap jegyezte el Tóth Béla öcsödi gyógyszerész. Szívünköl gratulálunk.

— **Megszökött családfő.** Csizmadia mesterséget üzőtt Falusi György uram s ment neki a mesterség egy ideig, de egyszerre elkezdett öklome könnyelműsködni s egyik adósága a másikat követte. Most a harmadik felesége volt már s mellé egy esomé gyermeke. Kedden nagyot gondolt Falusi György s hogy a fülé tornyosodó bajok elől meneküljön, az éjjel megszökött Debreczenből, itt hagyva övét a legnagyobb szegénység és nyomorúság közepette. A rencőrség keresi a lelketlen családapát.

— **Nagyvárad új diszpolgára.** Nagyváradon Schlauch Lőrincz nagyváradai bíbort egyhangulag és nagy lelkesedéssel megválasztották a város aiszpolgárává.

— **Adófizetés.** Tessék adót fizetni. Ez a jelszó. Pedig ha nem is bizonyos, de legalább is valószínű, hogy a szirének nem ezzel a jelszóval csalogatják a békés állampolgárokat. Aztán annyi is tény, hogy ennek a jelszónak egyáltalán nincs kellemes csengése, még ha úgy is mondják: és a tisztelt polgárok saját érdekükben kéretnek, hogy az állami adónak reájuk szabott részét annyival is inkább fizessék le, mert ellenkező esetben... "Mindegy az, azt így is úgy is le muszáj fizetni és ez a rossz a dolgban. Azért mindennemű különös forma nélkül legyen itt kitéve a figyelmeztetés, a melyet hivatalos helyről ajánlanak figyelembe az adófizető polgároknak. A múlt évi adónátralékot e hó 15-ig okvetlenül le kell fizetni, — mert ellenkező esetben jön a különbeni végre hajtás, dobszó, licitáció, meg a többi nem jó a mik az adóval egy anyaméhből születtek.

— **Ujabb gyógyszertár Debreczenben.** Debreczen sz. kir. városában már többször és többen akartak egy kilencedik gyógyszertárt létesíteni, azonban a tanács ennek szükségét nem látta még ezeidig s így annak engedélyezését egyetlen egy esetben sem javasolta a belügyminiszternek. Most ujabbban Hahn Lajos gyógyszerész folyamodott gyógyszertár felállítás iránti engedélyezést a belügyminiszterhez, a ki az erre vonatkozó iratokat véleményezés céljából ma leküldötte Debreczen sz. kir. város hatóságához.

— **A szováti épületek eladhatók.** A belügyminiszter jóváhagyta azon közgyűlési határozatot, mely a Szováton lévő városi épületek (korecsma, bolt és mészárszék) eladását rendelte el.

— **Deák kongresszus.** Két hét választ már el csak bennünket a Nagyváradon tartandó diák kongresszustól s azért a vigalmi bizottság erősen működik s minden módot megragad, hogy kellő élvezetet nyujthasson a közönségnek. — Két fény pontja lesz a kongresszusnak a 23-án tartandó táncestély, mely a Csarnokban fog megtartatni s a 24-iki matiné. A táncestélyre a meghívók a napokban lesznek szétküldve. A matiné rendezése körül Puskás L. Béla vigalmi bizottsági elnökkel az élen a rendezőség mindent elkövet, hogy minél élvezetesebb programot nyujtson. Eire elég garancziát nyujt már az is, hogy hazánk egyik legnagyobb lírikusa Szabolcska Mihály meleg hangu levélben ígérte meg közreműködését a kongresszusi matinéon. — Ezen kívül Leszkay András színigazgató két legjobb tagját fogja átküldeni szereplésre s még Nagyvárad irodalmi férfiai közül is többeket fel fog kérni a rendezőség a szereplésre.

— **Emlékszóbor teleplezés Székelyhídon.** Székelyhídon az Arpád-téren emelt ezredévi emlék szobornak e hó 4-ikére tervezett teleplezési ünnepét f. hó 11-ikére halasztották el. Az ünnepély, melyet csak kedvező idő esetében tartanak meg, délelőtt tízenegy órakor kezdődik.

— **A ki a rendőrt nem respektálja.** Debreczenben nem ritka az eset, hogy a rendőrt, idevaló tájszólás ózerint „kigombolják“ azaz elverik, mint a kétfenekű dobot. Így tett nemrégiben Dobó István napszámos, rendőri köreinkben általános ismerettségnek örvendő korecsma-hős, a ki Sz. J. rendőrünket egy bottal részeg állapotban megtárgálta. ezért a cselekményéért I havi fogházra ítélte a debreczeni kir. törvényszék. — Vádlott s kir. ügyész meglebbezték az ítéletet.

— **Nádai Rezső.** Előnyösen ösmert nagy iparosnak a Dunkel V. K. ezégre vonatkozó lapunk mai számában közzé tett hirdetésére ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét. A Dunkel ezéig igen jól választott a midőn képvisletével olyan megbízható s általánosan kedvelt egyént bizott meg mint Nádai Rezső.

— **Közigazgatási bizottsági ülés a megyénél.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága április havi rendes ülését nem 12-én mint rendesen, hanem a vásárra való tekintettel 13-án, kedden délelőtt kilenc órakor tart-

ják meg a vármegye gróf Dégenfeld. Az ülésen a rendfelolvasás alá.

— **A székek**

mennyasszonyi férfi- és gyermekkelméket, szőnyöket, ágy és vásárolni, meleg és az egész ország legnagy-

x **Hazai**

malátakávé jog-

nek, mert kizár-

árpából készül.

azt hiszik, hogy

gosan viselő gy-

árpa mint ennek

ban tévedés, me-

véhoz a magyar

szolgáltatja, a n-

mód szerint m-

Kathreiner-nek

eljárása szerint

által a bakkávé

Kathreiner-féle

által légenyese-

gyártmánytól,

elterjedt és min-

Ennél fogva a fo-

első sorban a m-

nál, de sajnos,

azon a nézetem

malátakávé csak

ajánlható ital,

a Kathreiner-fél-

zikória-kávé h-

düli egészséges

nek ize ezáltal

Kezdetben ajánl-

egy harmad Ka-

mindegyikből fe-

mind egy oles

rövid megszokás

izlik. Ezért bizto-

ner-féle malátak-

jó tulajdonsága

merésben részest

dést nyer. A bev-

zat szükséges. és

figyeljünk a fehér-

névvel.

x **A t. hölgy**

és izléses selyem-

mét akarunk vás-

(Budapest, Andrá-

áruházának legu-

nyét, melyet ing-

meg. Fontos! M-

ségü és körülbel-

lyem minta küld-

ják meg a vármegyeháza nagy tanástermében, gróf Dégenfeld József főispán elnökletével. Az ülésen a rendes havi jelentések kerültek felolvasás alá.

— **A székesfővárosba utazóknak** kik mennyasszonyi kelengyét, vászon árukat, női- és gyermek fehérműveket, mosó ruha kelméket, szőnyegeket, butorszövetet, függönyöket, ágy és asztalterítőket stb. akarnak vásárolni, melegen ajánljuk a 36 éve fenálló és az egész országban hírneves Fóttis és Kren legnagyobb áruházát Budapesten

x Hazai termék. A Kathreiner-féle malátakávé jogosan nevezhető hazai terméknek, mert kizárólagosan a legjobb magyar árpából készül. Némelyek ugyan még most is azt hiszik, hogy ezen, a malátakávé nevet jogosan viselő gyártmány csak egyszerű piritott árpa mint ennek legtöbb utánzata, ami azonban tévedés, mert a Kathreiner-féle malátakávéhoz a magyar árpa csak a nyers anyagot szolgáltatja, a melyből először egy sajátos mód szerint malátá készül, azután pedig Kathreiner-nek mindenütt kitűnőnek elismert eljárása szerint a kévéővényből nyert kivonat által a babkávénak zamatát és ízét kapja. A Kathreiner-féle malátakávé ezen sajátosága által légenyesen különbözik a többi ilyen gyártmánytól, rövid idő alatt az egész világon elterjedt és minden családban meghonosodott. Ennélfogva a folyton nagyobbodó elterjedése első sorban a magyar mezőgazdaságnak hasznát, de sajnos, hogy éppen mi nálunk még azon a nézetben vannak, hogy a Kathreiner-féle malátakávé csak gyermekek és betegeknek ajánlható ital, ami azonban éppen nem áll. A Kathreiner-féle malátakávé főképp a füge és cikória-kávé helyettesíti és pedig mint egyedüli egészséges pótlék a babkávéhoz, amelynek ize ezáltal enyhébb és kellemesebb lesz. Kezdetben ajánlható két harmad babkávéhoz egy harmad Kathreiner-kávé, később azonban mindegyikből felét vehetjük. Ezáltal egyszermind egy olesó kávévalt nyerünk, a mely rövid megszokás után mindig jobban és jobban izlik. Ezért biztosan elvárható, hogy a Kathreiner-féle malátakávé mint hazai terméknek jó tulajdonsága nálunk is minél előbb elismerésben részesül és mindig nagyobb elterjedést nyer. A bevásárlásnál azonban elővigyázat szükséges, és hogy a valódi jó árut kapjuk figyeljünk a fehér eredeti csomagra a Kathreiner névvel.

x A t. hölgyközönségnek. Kik olesó és izléses selyem, gyapju és nyári mosó kelmét akarnak vásárolni, kérjük Weiner Mátyás (Budapest, Andrássy ut 3) legnagyobb divat-áruházának legujabb tavaszi mintagyűjteményét, melyet ingyen és bérmentve küldenek meg. Fontos! Megirandó, hogy mily minőségű és körülbelül mily áru szövet- vagy selyem minta küldessék.

Irodalom.

Aphrodite megjelent S a c s és P o h l á k kiadásában Budapesten. Fordította: dr. Rózsa Géza. A m b r u s Zoltán, a kiváló magyar író egyik legelső aethetikuskunk, Kiss József előkelő lapjában, a H é t -ben hosszabb cikket írt az A p h r o d i t e-ről, melyből érdekesnek tartjuk kiemelni a következőket: Aphrodite istenasszony 1896. évvel a mi Urunk Jézus krisztus születése után megjelent Páris városának piacznál szokáshoz híven, lázba eljett mintegy ötvenezer szegény haladót. Pedig nem is maga isteni meztelenségében, hanem papírosba öltözötten jelent meg s nem is az egész világ, csak egyes választotta kelőtt mutatkozott, a minden piacznál kisebb könyves piacon. Szóval — hisz önnök érték már ezt a mi éktefenül szállangos újságírói nyelvünket — Párisban nemrég szenzációs sikere volt egy köyvnek, melynek hősnője: Aprodite. Az antulajdonképpen nem is Aphrodite hanem egyalexandriai hetaira, aki szép volt, mint maga az Anadyomene s ki életének egy magasztos pillanatában úgy jelenhetett meg Alexandriai népe előtt, hogy az álmélkodó sokaság a földre szállott Aphroditének nézte.

Ennek a csodás szépségű alexandria leányának a historiának Pierre Louys-t egy pár

hónap alatt híres íróvá tette. P i e r r e L o u y's huszonöt esztendő fiatal ember, akiről Aphrodite je előtt édes keveset tudott a világ. Irt ugyan már vagy öt-hat kötetet; mint jó helenista, lefordította Meleagert s fordított egyebeket is; de ezek a munkái egy szűk baráti körön kívül nem igen keltettek figyelmet. Annál nagyobb feltűnést okozott Aprodite-je; az első kiadásokat valósággal szétkapkodták, egy hétig minden párisi újság az új csillagról csikkezett s L o u y s egy szép nap arra ébredt, hogy többet beszélnek róla mint egy Sarah Bernhardt-ról. Párisban még megtörténik ilyesmi. Ez a két szó: „irodalmi ersemény“ ott még nem pusztá frázis, a melynek nincs és nem lehet értelme. Másutt művészeknek, íróknak, okvetleuül levelelnek kell szednie a borostyánt, ha ugyan jut neki borostyánból; de Párisban még vannak „jöttem láttam, győztem“ — diadalog s teli sikerekből nincs kizárva az az író sem, aki „csak“könyvet ír és nem szindarabot.

Az a könyvvárusi siker, a mely Aphrodite-nek jutott osztályrészül, bizonyára Párisban sem mindennapi dolog. Az előttem lévő példány az ötvenötödik kiadásból való. Ekora „record“ ott is igen kevés íróknak adatott s a francia irodalomnak van akárhány kitűnősége, aki soha se viszi többre két-három kiadásnál. De még ennél is nevezetesebb jelenség, — hogy Aphrodite néhány hónap alatt iskolát csinált. A nagysikerek nyomában felbujázó apó utánzatok már is megtermettek s a francia könyvpiacot immár valósággal előraszják az antik tárgyú novellák és regények. A p h r o d i t e nyomában a Ledák Ariadnék és a Dianák egész sora komdaerált; egy egész mythologia. Egyre több fiatal író, a ki a Pierre Louys eszközeivel próbál szerencsét s ha sikerük jóval kevesebb is annyi bizonyos, hogy a műfajt egy időre divatossá tették.

Mindez rendkívüli dolog; de az már — csoda, ami következik. Ennek a francia könyvnek, igaz hogy szűkebb, ha úgy tetszik: legszűkebb körben, de nálunk is kivételes sikere volt. Eljutott oda is, ahol francia könyveket csak nagyritkán olvasnak; az írók és művészek kisvilágában szinte rajongással beszéltek és beszélnek róla. Nem tudok francia könyvet melyet nálunk ennyien olvastak s ennyien megszerettek. Egy eleven Aphrodite nem szerethet volna egy pár hét alatt nagyobb ismeretséget s ez nálunk, a könyv — gyűlölet ősi földjén, történik!

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég jelenlése. —

Debreczen, április 9.

Készáru 2 1/2 magasabb.

Oszai buza	—
Tavaszi buza	7.49—7.50.
Oszai rozs	—
Tavaszi rozs	6.12—6.14.
Oszai zab	—
Tavaszi zab	5.60—6.62.
Tengeri új	3.34—3.36.

Sertéspiacz. Budapest-K ő b a n y a 1897. április 8.

Magyar elsőrendű Öreg nehéz páronkint 400 klgron felüli sulyban (— krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300 400 kgr. sulyban) — krtól — klgr. Fiatal nehéz (páron — 320 klgron felüli sulyban) —54 krtól 55—krig. Fiatal közép (páronkint 251 320 klgr. sulyban) —54 krtól 55— krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. M a g y a r s z e d e t t: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) —52 krtól —53 krig. Közép (páronként 220—280 kgr. sulyból) —44 krt —45 krig. Könnyű páronkint 220 klgrig terjedő sulyban —43 krtól —44 krig. III. S z e r b i a i: Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban) —51 krtól 52 — krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) —49 — krtól 50 — krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) —47— krtól 48 krig.

Sertés létszám: 1897. évi április hó 7. napján volt készletben: 15823 darab 1897. évi márczius hó 25. napján felhajtattott 70 drb 1897. márczius hó 25. napján elszállított 326 drb. 1897. márcz. hó 26. napjára maradt készletben 15554 drb. Hizottsértés forgalom változatlan.

Debreczeni piacz.

Április 5—6

G a b o n a v á s á r.

Buza, piaczra hozatott 80 kgr. I. rendű 7.50, II r. 7.65. III. r. 7.60.
Rozs, piaczra hozatott 750 kgr, I. rendű 5.60, II r. 5.55, III r. 5.60.
Kétszeres, piaczra hozatott 750 kgr. I. rendű 6.30, II. r. 6.25, III. r. 6.20.
Árpa, piaczra hozatott 720 kgr. I. rendű 460, II. r. 4.55, III. r. 450
Zab, piaczra hozatott 720 kgr. I. rendű. 5.70, II. r. 5.60, III. r. 5.50.
Tengeri piaczra hozatott 980 kgr ó-tengeri I. rendű —, II. r. —, II. r. —. Uj tengeri I. r. 3.90, II. 3,80 III. kr. 3.70.

Köles 5.—, 4.90. 4.80.
Köleskása 13.—, 12.50, 12.00.
Burgonya 2.— 1.80 1.70.

P i a c z i á r u c z i k k e k :

Kilonként: Árpakása 14 36 kr aszalt-szilva 22 kr, asztali dara 17 kr burgonya 3 kr, borsó szepességi 18 kr., szatmári 18 kr bab fehér 10 kr, sárga 10 kr, disznó-zsir 64, ezukor 46, irós-vas —. frt — kr, köleskása 15 kr, lencse szatmári 24 kr, szepességi 26 kr, liszt Nr. 1. kr, Nr. 2. 14 kr, 3. 13 1/2 kr, Nr. 4. 13 kr, Nr. 5. 12 kr, Nr. 6. 12 kr, olvasztott vaj 80 kr, só darabos 11 kr, darált 12 kr, rizskása 15—36 kr, szappan 22 kr, szalonna sós 60 kr, sótlan 60 krajczár, kávé 2 frt — kr.

100 kilónként: Bab fehér 8— bab sárga 7.50 burgonya 2.00 só darabos 10.80, só darált 11.30, d. zsír 60—62 frt, széna I. rendű 2.40, II. r. 2.00 III. r. 1.70, szalma I. r 60 frt II. r. 50, szalonna sós 56—58 frt, szalonna sótlan 58— frt. háj 60—62 frt, juh turó 56— szappan 19.50 frt, aszalt szilva 19— frt, borsó 16.50 frt, lencse 19.50 frt, rizs 18 frt, pirszén 1.00, salgótárjámi 150, szalonkőszén 180, árpa kása 15.—16.—32.

Ingatlanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Özv. Somogyi Jánosné Pálffy Juliánna és gyermekei tulajdonát tevő elepi 15 1/2 nyilas tanyabirtokot megveszik Biró József és neje Somogyi Margit 2700 frtért.
2. Bohus Gyuláné Harangi Irén megveszi Bán István és neje Gál Juliánna 2301 sorszámu házát ondódi földjével együtt 11000 frtért.
3. Szöllősi István és neje Kádár Juliánna 52 □ öl területű csapókerti földjüket megveszi Kis Józsefné Keeskés Juliánna 450 forintért.
4. Horváth Eerenez és neje Kis Juliánna csapókerti szőlőjüket megveszi Csóreg Ferenez 790 frtért.
5. Debreczen pusztá bánki 84 sz. tjkvben foglalt 11 hold 48 □ öl területű kaszálónak Hajdu János nevén álló felerészét megveszik Sütő György és neje Lengyel Juliánna 350 frtért.
6. Schlüssell Dávid zborói lakos megveszi Mózes Leopoldné Stern Julia 1755 sorszámu házát 5800 frtért.
7. Szücs Erzsébet Vas Gáborné, Szücs András, Szücs Juliánna, Sipos Danielné és Szücs István eladják a 3024 sorszámu háznak őket illető felerészét özv. Szücs Györgyné Főrizs Erzsébetnek 500 frtért.
8. Özv. Kovács Sándorné Kémeri Makó Juliánna egy is mit kiskoru gyermeke gyámja és Kovács József eladják 1513 sorszámu házukat özv. Lőrinesák Lászlóné Szecsei Zsuzsánnának 8500 frtért.
9. A debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezett megveszi Győrössy Erzsébet Tóth

Istvánné 1 hold 308 □ öl területű ujosztású földjét 2100 frtért.

10. Erdős János és neje Kiss Juliánna csapókerti szőlőjét eladja Lengyel János és neje Tóth Zsuzsánnának 850 frtért.

11. Özv. Salánki Mihályné Daróczy Zsuzsánna úgy is mint kiskoru gyermekei gyámja eladta 752 □ öl területű köntöskerti szőlőt a rajta épült házzal együtt 1000 frtért Szakáll Sárának.

12. Vida József és neje Rátkai Zsuzsánna majorsági földjüket megveszik Kiss István és neje Elek Juliánna 600 frtért.

13. Özv. Papp Józsefné Kun Erzsébet úgyis mint kiskoru gyermekei gyámja, továbbá Papp Juliánna, Papp Zsuzsánna, Papp József és Papp János 635 □ öl szőlő birtokukat eladják Békési János és neje Korda Máriaának 400 frtért.

14. Simon Zsuzsánna Galgóczy Lajosné eladja tégláskerti szőlőjének öt illető részét Pataki Juliánnának 200 frtért.

15. Özv. Dobszai Istvánné Boros Mária csapókerti szőlőjének 300 □ öl területű részét eladja Erdei József és neje Vida Juliánnának 450 frtért.

Apróságok.

Illatos levélke . . .
Illatos levélke
Erkezett czimemre,
Véltem: gyógyirt hozott
Epedő szivemre!

Felszakítam gyorsan
Keresve iróját: —
— S ime a kis hamis kér,
Fizessem — kontóját!
(Csenger.) B a k a Elek.

Jó párti.

A közvetítő erősen dicséri a leányt, a férjjelöltnek azonban, kifogásai vannak.

— Azt hallottam, hogy az atyja megszökött.
— Jobb, mintha rossz üzlete volna.
— Kancsal.
— Legalább nem néz a legények után.
— Pupos.
— Legalább nem lesz puczezos.
— Féleszü.
— Na, e g y hibája se legyen?!

A vasuton.

A kalauz bejön a jegyekért.
A Jancsika, aki anyja térdén ül, kérdi a mamától:
— Most kell mondani, hogy czat tét éves vagyok?

Guny.

— Hallottad? Könyves professzor megkérte az Irén kezét.
— Megint szórakozott volt a boldog-talan.

Irigység

Most irigylem pályátokat,
Ti szerencsés suszterek:
Ti vagytok a föld kerekén
Legboldogabb emberek . . .

Mire nekem „laikus“-nak
Még gondolnom sem szabad:
Ti méritek piczi lábát,
A mikor cipőt szabát!
(Csenger.) B a k a Elek.

Guny.

A keringő után Ida kisasszony odaszól tánczosához:
— Kérje fel kérem Molnár Eszti kisasszonyt is.
— Barátnője?
— Volt Összevesztünk és tudja, édes a bosszu!

Mentegetődzés.

— Hej, maga nagyon sokat nézett a pohár fenekére.

— Óh, kérem, hiszen olyan rövidlátó vagyok.

Kimerítő.

Felolvasó: Azt hiszem, egész kimerítően tárgyaltam az ügyet.

Kritikus: Igen, a közönséget egészen kimerítette.

Nehéz felfogásu.

Tanító (az ujonan belépett diákhhoz.):

— Hogy hívják?
— Muja András.
— Mi az apád?
— Halott!
— Azelőtt mi volt, te számár.
— Eleven! tanító ur kérem.

Szerkesztői üzenetek.

— i. Husvéti számunkban jöni fog.
F. I. Nem üti meg a mértéket
Poéta. Azt mondja hogy önnek megtiltani nem lehet hogy ne írjon ha jön a szép kikelet? Jó. De ne feledje, hogy alkotmányos országban a papirkosárnak is vannak jogai.

Első debreczeni paplan-gyár

Debrecen, Széchényi-utca.
Paplanok, madráczok

mérték szerint
gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Mérték után készült öltöny 10 forinttal olcsóbb mint bárhol.

Versenyszövet férfi nadrág 1.75-től 9 frtig.

Steiner József

férfi és gyermek-ruhák verseny csarnoka.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy 11 év óta fennálló bizoményi raktárt visszaadtam és az üzlet saját számlámra tovább vezetem, 14 napig időztem Budapesten, Bécsben és Prosznijban, a hol a legelső czégekkel léptem összeköttetésbe.

18 láda a legszebb áruból már meg is érkezett

és abban a kellemes helyzetben vagyok, miszerint

férfi és gyermek-ruhákat
oly olcsón adhatok,

hogy szinte bámulatos és a mellett nagyon finom kiállításban jó brünni szövettel szolgálhatok.

Tessék róla meggyőződni!

Tisztelettel
STEINER JÓZSEF.
Biedermann palota Főplac 2138.

Adria fekete camgarn öltöny 10 forinttól 35 frtig.

Nagy raktár kül- és belföldi szövetekből.

Magy. kir. szabad. parkétgyár.

DUNKEL V. K. Kassán

ajánlja kitűnő száraz tölgytából készített sokszorosán kitüntetett parkétáit ugynevezett amerikaiit, tömör és berakott kockáit

jutányos árak mellett.

A lerakás gyári lerakók által a legpontosabban eszközöltetik. Képes rajzminták és költségvetés díjmentesen szolgáltatnak ki

Vállalkozó, építész és asztalos uraknak legolcsóbb árak számíttatnak.

Nagybani kivitel mindentelé

Bővebb telvilágosítás nyerhető: **Nadai Rezső** asztalos mester urnál, Kis-Csapó-utca 790. sz.

Első debreczeni

Szé

Elvá

zásokat

kek a

a legn

ki

F

A m

Ajánlja a m.
jait, teljesen
továbbá SA

A KI DIVATOS

és szép női kabátot és gallért,
remek diszitett női és gyermek kalapot,
blousokat, gyermek ruháskát, színes és fekete
napernyőt akar venni, ne mulassza el legelőbb is
fölkeresni

Rózsa Lajos női divattermék
Debreczen, Kistemplom-bazár,
a hol a legnagyobb választékban a
legolcsóbb árban lehet beszerezni.

Első debreczeni Pliszé és Gouverirozó Intézet.

1896. országos kiállításon

Szép és jó munkáért

a kiállítási Eremmel kitüntetve.

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozások, templomok festését, oltárok s szószékek aranyozását a legművésziesebb kivitelben.

Horváth András
szoba- és templom-festő.

Lakásom: Főtér, 1712. sz. a.
a Tisza-palota átellenébe.

Régóta bevált szer az ember izmai erősítésére és fokozására

KWIZDA
fluidja

Kigyó jellel. (Tourista-szer.) Touristák, kerékpárosok és lovasok által nagyobb utak után erősítésre és felfrisítésre használtatik. 1 üveg ára 1 frt, fél üveg 60 kr. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár kerületi gyógyszerárban Korneuburgban (Bécs mellett.)

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 52. sz. a.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcéplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound“ lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazaló gépeit, gőz-kukoriczamorzsolót. Stibor-féle körfűrészait, kaszáló- és aratógépeit, továbbá **SACK-féle** ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

A Fairbanks-féle mérleggyár kizárólagos képviselője.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Naponta érkeznek újdonságok.

Heiman és Halmágyi Női- és Gyermek-felöltők

Naponta érkeznek újdonságok.

legnagyobb áruházában rendkívül nagy választékban
a legújabb divatu
 kabát, gallér, fichu, bojárkabát, por-, eső- és
 utazóköpeny, leányköpeny és kabátkák
 a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Köszénkátrányt
 legjobb minőségben
ZSINDELY- ÉS DESZKATETŐK
 továbbá
szőlő karók
 behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte
 hosszabb, továbbá **czulápok**, melyek
 a földbe ásatnak, **kerítések s gaz-**
dasági eszközök befestésére, hor-
 dókban á 50, egész 259 súly tar-
 talommal, továbbá saját gyártmányu

COAKSOT

(pirszén) **kovácsok és lakatosok** ré-
 szére ajánlja jutányos ár mellett
a légszeszgyár igazgatósága
DEBRECZENBEN.

A ki divatos és jó
szöveteket

férfi ruhák számára
 olcsón akar venni, forduljon bizalommal
FRIEDRICH BRUNNER
 posztókitvelti üzletéhez
nagyban és kicsinyben
Brünn-ben,

Grosser Platz, Nr. 4.
 Meg nem felelő árut ellenvetés nélkül
 visszafogad.

Minták ingyen és bérmentve.
 NB. Tartózkodom minden lármás öndicsérettől,
 minthogy 1880. óta fennálló üzletem ismert jó
 hírneve a legfényesebb ajánlat.

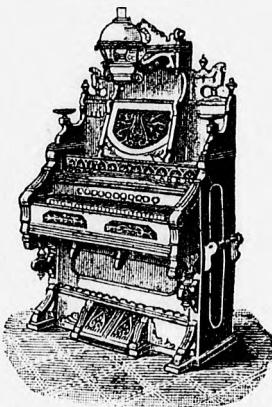

KITÜNTETVE: az 1896. ezredéves orsz. kiállításon a kormány által alapított
„MILLENNIUMI ÁLLAMI ÉREM“-mel,
 mely magas kitüntetésben a hangszer-csoport összes versenyzői közül kizárólag
csakis czégünk részesült.

Teljes zenekari fel-
szerelések
 a legjutányosabb feltételek mellett.
Dalárdai üténybotok
 művészi kiviteben.
Dalárdai accord-jelzők.

Több színhazi, katonai és pol-
 gári zenekar, valamint a Buda-
 pest fő- és székvárosi összes
 tűzoltó-testületek egyedül
 szállítói.

WILCOX & WHITE

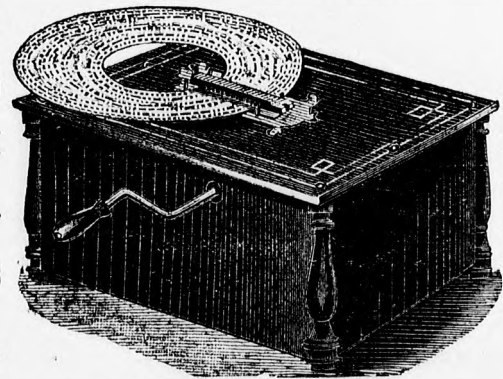
és a
CHICAGO

Cottage Organ-Co
 világhírű amerikai
 harmoniumgyárak
 kizárólagos képviselői és egyedüli fő-
 elárusítói.
 Valamint saját
 gyártmányu minde-
 nütt elismert
 iskolai, szalon- és
 egyházi
 harmoniumok
 a legdusabb választékban.

Zenekapacitások által leg-
 jobbnak elismert cim-
 balmok.
 Községi és tornászati dobok
 jutányos árban.

ARIOSA.

Bármilyen és bármennyi darabot hatá-
 sosan lehet eljátszani zeneismeret nél-
 kül az Ariosán.

1. sz. Ariosza	frt 18
1 1/2 " " aczéhanggal	frt 21
2 " " kettős énekhangokkal 36	frt 28
aczélsípral	frt 28
Az érczjátéklapok darabja	kr. 50

Harmonikák

kittinó hanggal
 2 frttől 3, 4, 5 6, 7, 8, 10 frt
 és feljebb.
 Különlegességek aczéhangu zenekar
 harmonikákban.
Magyarország egyetlen és első
 harmonikagyára.

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

csász. és kir. szab. hangszer-ipar

Európa legnagyobb hangszer-gyára

Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 36. szám.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról; b) mechanika zenélő-művekről és zenélő díszítványokról; c) az összes
 egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, czimbalmok, cziterák, harmoniumok, zongorákról stb. vidékre
 ingyen és bérmentve. Árjegyzék kérésre kérjük megnevezni, hogy miféle hangszerről kívánatlik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automatak.

Debreczen 1897, Nyomatott Kutasi Imre könyvnyomdájában.

Negyedik

DEB

Egész évre
 Fél évre
 Vidékre
 Hirdetés árak

Harango
 viszhangoz
 — szól hozz
 toritón!

Feltáma
 halálban, a
 pot, csak át
 megsiratunk
 mult sivatag
 lálni újra, r
 mely mint a
 emberi ván
 lából!

... A h
 biztató, mel
 áldás azokb
 melyek elz
 napok hossz

Hiába
 polgári köte
 ka és az er
 nak fölemel
 hatjuk el fi
 tombolás el
 ezán néhány
 elkövet.

„Botrán
 gyanusítás

A »DEBREC

Par

Megesett
 — Hisz
 Valam
 Kicsiny,
 Par

Nem mo
 Velem n
 A táncz
 Szerelm
 Par

Két hété
 Nevét su
 A sok m
 Ah! szö
 Par

De végr
 A szive